

Številka: 353-04-0003/2017

Datum: 12. 12. 2017

OBČINA ŽALEC NA POTI K ZERO WASTE – informacija

Občina Žalec je v letu 2017 začela s postopkom vključitve v projekt ZERO WASTE OBČINA. 22. novembra smo podali prijavo v postopek, kateri smo priložili posnetek stanja na področju ravnanja z odpadki in oblikovali ZERO WASTE odbor (v njem sodeluje tudi predstavnik GJS–SIMBIO) ter 28. novembra izvedli Delavnico o ukrepih. Obravnava in sprejetje ZERO WASTE zaveze z načrtom ukrepov s strani Občinskega sveta občine Žalec je predvideno v marcu 2018.

PREDSTAVITEV ZERO WASTE GIBANJA

Količine odpadkov iz leta v leto naraščajo. Vedno bolj se zavedamo, da odpadki predstavljajo problem za okolje in zdravje ljudi, ob enem pa tudi dejstva, da je količina naravnih virov omejena. Zakaj torej odpadkov ne bi spremenili v vir?

"ZERO WASTE" je izraz, s katerim Mednarodna ZERO WASTE zveza označuje "etičen, ekonomski, učinkovit in vizionarski cilj, ki vodi družbo v spremembo življenjskega stila in navad ter k posnemanju trajnostnih naravnih ciklov, kjer so vsi odpadni materiali surovina za nekoga drugega. Zero Waste pomeni oblikovanje in upravljanje izdelkov in procesov tako, da se zmanjša volumen in toksičnost odpadkov, ohranja ter predela vse materiale in se jih ne sežiga ali odlaga. ZERO WASTE je gibanje, ki združuje in povezuje lokalne skupnosti na lokalnem, evropskem in mednarodnem nivoju k skupnemu cilju - opuščanje vseh vrst odpadkov kot načina doseganja bolj trajnostnega bivanja, gospodarske stabilnosti in socialne povezanosti.

Za prehod v zeleno gospodarstvo je potrebno spremeniti današnje modele proizvodnje in vzorce potrošnje. Preprečevanje nastajanja, ponovna uporaba in recikliranje odpadkov omogočajo učinkovito rabo virov, zmanjšujejo porabo energije in blažijo vplive na okolje. ZERO WASTE je podoben koncept kot krožno gospodarstvo in igra pomembno vlogo pri snovni učinkovitosti preko celotnega gospodarstva in s tem pri zniževanju emisij toplogrednih plinov.

V Sloveniji je pobudo za promocijo koncepta na nacionalni ravni ter za vzpostavljanje in koordinacijo mreže lokalnih skupnosti na poti do družbe brez odpadkov prevzelo Društvo [Ekologi brez meja](#) prek programa [ZERO WASTE Slovenija](#). V gibanje je vključenih že 8 občin.

Vključevanje skupnosti z izobraževanjem in sodelovanjem javnosti je bistveno za uspeh ZERO WASTE načrta na kateremkoli nivoju. Prebivalci morajo načrtno in aktivno sodelovati pri snovanju sistemov upravljanja z viri, ki se usmerjajo k zmanjševanju nastajanja odpadkov. Le tako se bodo spremenili vzorci trenutnega potrošniškega vedenja in se bo začelo postopno opuščanje odpadkov. Proizvodni sistemi in infrastruktura za ravnanje z odpadki morajo biti zasnovani tako, da odsevajo naslednji prednostni red ravnanja z njimi: 1 Preprečevanje, 2 Ločeno zbiranje, 3 Zniževanje količin mešanih ostankov odpadkov.

Nacionalna zakonodaja povzema evropske direktive in v njih zastavljene cilje, ne predpisuje pa specifičnih ciljev na nobenem od področij ravnanja s komunalnimi odpadki na lokalnem nivoju. **Zato je Zaveza občine na poti do družbe brez odpadkov prostovoljna zaveza, ki jo sprejme občinski svet.**

VZROKI IN POSTOPEK PRIDRUŽEVANJA, terminski in finančni plan

Prebivalec Slovenije je v letu 2016 v povprečju proizvedel 476 kg komunalnih odpadkov, to je 1,3 kg na dan, od tega jih je bilo 67 % zbranih ločeno. Občina Žalec je letu 2016 zbrala 323 kg mešanih komunalnih odpadkov na prebivalca, od tega je bilo 59,1 % ločeno zbranih, ostanek MKO pa znaša ca. 130 kg. Delež zbranih odpadkov se po letu 2012 povečuje, večja pa se tudi delež ločeno zbranih odpadkov, kjer pa še vedno zaostajamo za povprečjem v RS. Podatki o količinah zbranih odpadkov na prebivalca nas uvrščajo sicer pod slovensko povprečje, a krepko pod rezultate, ki jih dosegajo nekatere ZERO WASTE skupnosti v Evropi, ki dokazujejo, da z ločenim zbiranjem odpadkov lahko dosežemo 80 do 90% recikliranja, ostane pa manj kot 100kg ostanka MKO na prebivalca.

Izvedene aktivnosti:

Občina Žalec je v letu 2017 začela s postopkom vključitve v projekt ZERO WASTE OBČINA. V marcu 2017 smo na občini Žalec organizirali **uvodno delavnico** s predstavitvijo ZERO WASTE gibanja in glavnimi načeli, 22. novembra smo podali **prijavo v postopek**, kateri smo priložili **posnetek stanja** na področju ravnanja z odpadki in oblikovali **ZERO WASTE odbor** (v njem sodeluje tudi predstavnik GJS–SIMBIO) ter 28. novembra izvedli **Delavnico o ukrepih**.

Predvidene aktivnosti:

- Ukrepi in cilji in ZERO WASTE zaveza (dec.- jan. 2018)

Na podlagi posnetka stanja in delavnice o ukrepih ZERO WASTE odbor oblikuje ukrepe in cilje občine Žalec na tem področju za dobo 5 - 10 (20) let, gre pa večinoma za zniževanje količin odpadkov, povečanje rabe recikliranega, predelanega, popravljenega materiala in manifestacijo ZERO WASTE konceptov. Predstavijo se tudi načini obveščanja in sodelovanja med vsemi deležniki ter pripravi ZERO WASTE zaveza.

- Javna predstavitev ZERO WASTE zaveze (februar 2017)

Potrebno je omogočiti sooblikovanje ZERO WASTE konceptov s pomočjo lokalne skupnosti, ker le informirano prebivalstvo lahko pripelje do pravih sprememb. Pomembno je aktivno sodelovanje z vsemi deležniki (kmetje, podjetniki, JKP, ustanove, občani...)

- Sprejem ZERO WASTE zaveze na občinskem svetu (marec 2018)

Zaveza vključuje načrt ukrepov in ciljev s terminskim in finančnim planom izvajanja ukrepov. Načrt se pripravi za obdobje 5-10 (20) let in se poljubno podaljša.

Finančni plan temelji predvsem na osveščanju, izobraževanju in manjših ukrepih (povečanje deleža ločenega zbiranja odpadkov v okviru obstoječe GJS, delavnice, članki, dogodki, promocijski material, trajnostne vrečke, koši za ločeno zbiranje odpadkov, okolju prijazna embalaža in darila, celostna podoba in oblikovanje spletne strani). Za ta namen predvidevamo ca. 1.000 do 2.000 EUR letno. Sredstva se zagotovijo v proračunu OŽ. Večji cilji ali ukrepi pa se zagotovijo preko investicijskega vlaganja in EU sredstev (center za ponovno uporabo).

Potrjena Zaveza se pošlje h krovni ZERO WASTE organizaciji v potrditev.

- Preverjanje in poročanje

Vsako leto najkasneje do konca oktobra se odda poročilo o napredku, ki je dostopno vsem ostalim članom.

ZAKLJUČEK

Vizija Občine Žalec je postati občina, ki z viri ravna trajnostno in gospodarno: odpadki, kot viri ne končajo na odlagališču in hrana ne v smeteh. V občini nastajajo zelena delovna mesta, vsi se zavedamo vrednosti virov in svoje vloge pri učinkoviti rabi virov.

Cilj ZERO WASTE zaveze je dati jasno navodilo vsem prebivalcem, obiskovalcem in izvajalcem dejavnosti o ravnanju z odpadki na območju občine Žalec v prihodnosti.

Zaveza bo oblikovana s pomočjo širše javnosti, društev, inštitucij, podjetij, potrdil pa jo bo občinski svet. S tem bomo pokazali občanom, obiskovalcem in širši družbi, da nam ni vseeno za naše okolje in zdravje ljudi ter prihodnost otrok!

Pripravila: Marjana Kopitar, višja svetovalka